

Prečišćeni tekst Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 011/04 od 20.02.2004),
2. Zakon o izmjenama Zakona i drugih propisa zbog ustavne promjene u nazivu države ("Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010),
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list Crne Gore", br. 040/11 od 08.08.2011),
4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 035/13 od 23.07.2013), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O ZAŠTITI GRAĐANA CRNE GORE NA RADU U INOSTRANSTVU

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 011/04 od 20.02.2004, Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 035/13 od 23.07.2013)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet regulisanja

Član 1

Zaštita građana Crne Gore na radu u inostranstvu (u daljem tekstu: građani) u postupku zapošljavanja kod inostranih poslodavaca i prilikom povratka u Crnu Goru i zaštita članova njihovih porodica ostvaruje se na osnovu ovog zakona, međunarodnih ugovora o zapošljavanju, socijalnom osiguranju, migracijama i o naučnoj, tehničkoj i prosvjetno - kulturnoj i drugoj saradnji i drugih ugovora o zapošljavanju i socijalnom osiguranju.

Zapošljavanje kod inostranog poslodavca

Član 2

Pod zapošljavanjem i radom kod inostranog poslodavca, u smislu ovog zakona, smatra se:

- 1) posredovanje u zapošljavanju građana Crne Gore kod inostranog poslodavca;
- 2) upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo od strane privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika (u daljem tekstu: domaći poslodavac), radi obavljanja privrednih i drugih djelatnosti, stručnog osposobljavanja, usavršavanja i ostvarivanja drugih vidova poslovno-tehničke saradnje;
- 3) upućivanje građana u inostranstvo po osnovu međunarodne naučne, tehničke i prosvjetno-kulturne saradnje.

Jednak tretman

Član 3

Zaštita građana na radu kod inostranog poslodavca, u smislu ovog zakona, obuhvata: najmanje jednak tretman u pogledu uslova rada, zaštite na radu, zarada i prava po osnovu rada sa državljanima države zaposlenja, obezbjeđivanje dozvola za rad i boravak; zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu; penzijsko i invalidsko osiguranje i prava iz osiguranja o zaštiti porodice; osiguranje za slučaj nezaposlenosti i informisanje o mogućnosti i načinu ostvarivanja drugih ekonomsko-socijalnih, kulturnih, građanskih i političkih prava.

Nadležnost organa

Član 4

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu, "Sl. list CG", br. 35/13)

Evidencija

Član 5

Evidencija o građanima Crne Gore na radu u inostranstvu vodi se u skladu sa zakonom.

II. USLOVI I POSTUPAK ZAPOŠLJAVANJA KOD INOSTRANOG POSLODAVCA

Prijava potrebe za zapošljavanjem

Član 6

Zaštita u postupku zapošljavanja kod inostranog poslodavca ostvaruje se u skladu sa članom 1 ovog zakona i na osnovu prijave potrebe za zapošljavanjem kod inostranog poslodavca.

Prijavu potrebe za zapošljavanjem kod inostranog poslodavca prima, objavljuje i realizuje Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), odnosno agencije za zapošljavanje (u daljem tekstu: agencija).

Zavod, odnosno agencija dužni su da prijavu iz stava 2 ovog člana objave na svojoj oglasnoj tabli, internet stranici i najmanje u dva dnevna štampana medija koji se izdaju u Crnoj Gori.

Posredovanje kod inostranog poslodavca

Član 7

Građaninu se može posredovati pri zapošljavanju kod inostranog poslodavca, ako ne postoje zakonske smetnje za odlazak u inostranstvo.

Građaninu se ne može posredovati radi zapošljavanja kod inostranog poslodavca, ako mu, saglasno zakonu, međunarodnom ugovoru, odnosno drugom ugovoru o zapošljavanju, nije obezbijedena zaštita iz člana 3 ovog zakona.

Prijava za posredovanje

Član 8

Građanin koji želi da se zaposli kod inostranog poslodavca, uz prijavu za posredovanje u zapošljavanju, podnosi i dokaze da ne postoje smetnje iz člana 7 stav 1 ovog zakona.

Obaveze Zavoda, odnosno agencije

Član 8a

Zavod, odnosno agencija dužni su da:

- poslove posredovanja u zapošljavanju u inostranstvu obavljaju u saradnji sa nadležnim organima države zaposlenja;
- građane upoznaju sa uslovima života i rada kod inostranog poslodavca i njihovim pravima i zaštitom po osnovu rada i boravka u inostranstvu;
- snose troškove prijevremenog povratka građana zbog nezakonitog posredovanja u zapošljavanju i davanja pogrešnih informacija o uslovima života i rada;
- informišu građane o mogućnostima i uslovima za zapošljavanje nakon povratka sa rada iz inostranstva.

Potpisivanje ugovora o radu prije odlaska na rad u inostranstvo

Član 9

Građanin koji prihvati zaposlenje potpisuje sa inostranim poslodavcem ugovor o radu prije odlaska na rad u inostranstvu.

Zavod, odnosno agencija obezbjeđuje građaninu, poslije potpisivanja ugovora iz stava 1 ovog člana, dokumenta potrebna za odlazak na rad kod inostranog poslodavca i neophodne dozvole za ulazak, rad i boravak u zemlji zaposlenja.

Informisanje radi povratka sa rada iz inostranstva

Član 10

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu, "Sl. list CG", br. 35/13)

Isprave o vremenu provedenom na radu u inostranstvu

Član 11

Zavod, odnosno agencija obezbijediće, u skladu sa međunarodnim ugovorima, odnosno drugim ugovorima o zapošljavanju, da inostrani poslodavac ili nadležni inostrani organ izda građaninu odgovarajuću ispravu o vremenu provedenom na radu na određenim poslovima i stečenoj kvalifikaciji, odnosno stručnoj osposobljenosti.

Obavezno osiguranje

Član 12

Građanin zaposlen u državi s kojom nije zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju obavezno se osigurava u Crnoj Gori na zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, ako za to vrijeme nije obavezno osiguran kod stranog nosioca osiguranja ili ako on, odnosno članovi njegove porodice ta prava, prema propisima odnosne države, ne mogu ostvariti ili koristiti van teritorije te države.

Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i kad međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju s državom u kojoj je građanin zaposlen nije obezbijedena zdravstvena zaštita članovima njegove porodice koji žive u Crnoj Gori.

III. UPUĆIVANJE NA RAD U INOSTRANSTVO OD STRANE DOMAĆIH POSLODAVACA

Zaštita po međunarodnom ugovoru o poslovnoj saradnji

Član 13

Zaposleni koje na privremeni rad u inostranstvo upućuje domaći poslodavac uživaju zaštitu u slučajevima:

- 1) izvođenja investicionih i drugih radova i pružanja usluga;
- 2) zapošljavanja u poslovnim jedinicama privrednih društava koje osniva domaći poslodavac;
- 3) stručnog osposobljavanja i usavršavanja.

Upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo po osnovama iz stava 1 ovog člana uređuje se ugovorom o poslovnoj saradnji između domaćeg poslodavca i stranog lica.

Zabrana ustupanja zaposlenih

Član 14

Domaći poslodavac ne može ugovorom zaključenim sa stranim licem predvidjeti ustupanje zaposlenih tom ili nekom drugom stranom licu.

Jednakost u ostvarivanju prava

Član 15

Zaposleni koje domaći poslodavac upućuje na privremeni rad u inostranstvo po osnovu iz člana 13 stav 1 ovog zakona imaju ista prava, obaveze i odgovornosti kao i zaposleni kod tog poslodavca u zemlji.

Zaposleni iz stava 1 ovog člana imaju prava na:

- 1) smještaj i ishranu po standardima važećim u državi u kojoj se izvode radovi, odnosno u skladu sa uslovima smještaja i ishrane utvrđenim kolektivnim ugovorom kod domaćeg poslodavca;
- 2) zaštitu na radu u skladu sa domaćim propisima, koja ne može biti manja od zaštite koja je obezbijedena propisima države u kojoj se izvode radovi.

Obaveze domaćeg poslodavca

Član 16

Domaći poslodavac je dužan da kolektivnim ugovorom, drugim aktom, odnosno ugovorom o radu utvrdi:

- 1) uslove pod kojima se, izuzetno, na privremeni rad u inostranstvo može uputiti zaposleni koji zasniva radni odnos na određeno vrijeme, kao i uslove za zasnivanje radnog odnosa sa državljaninom domicilne zemlje koji boravi u inostranstvu, odnosno u državi u kojoj se radovi izvode;

- 2) slučajeve kad zaposleni može odbiti upućivanje na privremeni rad u inostranstvo;
- 3) način izbora zaposlenog za rad u inostranstvu, raspoređivanje zaposlenog i trajanje rada u inostranstvu, pitanje zamjene zaposlenog koji radi u inostranstvu i njegovog raspoređivanja po povratku u zemlju;
- 4) raspored radnog vremena, početak i završetak radnog vremena, slučajeve kad je zaposleni dužan da radi duže od punog radnog vremena i korišćenje slobodnih dana i godišnjeg odmora.

Obavještanje nadležnog organa

Član 17

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlene na privremeni rad u inostranstvo iz člana 13 stav 1 ovog zakona dužan je da, najkasnije 15 dana prije upućivanja, obavijesti organ državne uprave nadležan za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo) da su ispunjeni uslovi za njihovo upućivanje na privremeni rad u inostranstvo.

Uz obavještenje iz stava 1 ovog člana, domaći poslodavac prilaže: ovjereni izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata za obavljanje odgovarajuće djelatnosti u inostranstvu; ugovor o poslovnoj saradnji; kolektivni ugovor i spisak zaposlenih koje upućuje.

Ministarstvo može tražiti od domaćeg poslodavca dopunu dokaza o ispunjavanju uslova iz čl. 15 i 16 ovog zakona, ako se iz ugovora o poslovnoj saradnji, kolektivnog ugovora, drugog akta, odnosno ugovora o radu ne može utvrditi da su ispunjeni svi uslovi.

Posebna zaštita

Član 18

Ako je propisima strane države utvrđeno da se i na zaposlene u poslovnim jedinicama domaćih poslodavaca obavezno primjenjuju određeni vidovi zaštite, uključujući i zaštitu na radu i minimalnu zaradu, kojima se ovim zaposlenim obezbjeđuju veća prava, domaći poslodavac je dužan da svojim aktom uredi ta pitanja, tako da zaposlenom obezbijedi zaštitu koja ne može biti manja od zaštite koja je obezbijedena propisima države u kojoj se radovi izvode.

Osiguranje zaposlenih

Član 19

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlene na privremeni rad u inostranstvo na osnovu člana 13 stav 1 ovog zakona obezbjeđuje zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, isključujući dvostruko osiguranje, osim ako zaposleni, odnosno članovi njegove porodice ta prava, prema propisima odnosne države, ne mogu ostvarivati ili koristiti van teritorije te države.

Primjena propisa o osiguranju

Član 20

Domaći poslodavac koji upućuje zaposlenog na rad u državu s kojom je zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ne može osigurati zaposlenog u Crnoj Gori dok ne dobije saglasnost od nadležnog inostranog organa za njegovo oslobađanje od primjene propisa o socijalnom osiguranju države zaposlenja.

Informisanje o uslovima rada

Član 21

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu, "Sl. list CG", br. 35/13)

IV. UPUĆIVANJE NA RAD U INOSTRANSTVO RADI NAUČNE, TEHNIČKE I PROSVJETNO-KULTURNE SARADNJE

Način upućivanja

Član 22

Radi ostvarivanja naučne, tehničke i prosvjetno-kulturne saradnje Crne Gore sa drugim državama, kao i sa međunarodnim organizacijama, građani se mogu upućivati na rad u inostranstvo kao pojedinci ili u okviru naučne ili stručne ekipe.

Ugovor o upućivanju na rad

Član 23

Upućivanje građana na rad u inostranstvo po osnovu člana 22 ovog zakona vrši se ako je obezbijedena zaštita iz člana 3 ovog zakona.

Organ, odnosno organizacija nadležna za sprovođenje međunarodnog ugovora o naučnoj, tehničkoj i prosvjetno-kulturnoj saradnji zaključuje sa građaninom ugovor o upućivanju na rad u svojstvu stručnjaka.

Ugovorom iz stava 2 ovog člana utvrđuje se: vrsta posla; period angažovanja; međusobna prava i obaveze, uključujući i prava iz socijalnog osiguranja; način ostvarivanja i zaštita tih prava, u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom.

IVa. SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJA

Sadržaj evidencija

Član 23a

Evidencija o građanima Crne Gore na radu u inostranstvu sadrži podatke o:

- građanima koji su se zaposlili u inostranstvu posredstvom Zavoda, odnosno agencije ili bez njihovog posredovanja i upućivanja, a svoje zapošljavanje u inostranstvu prijave Zavodu ili agenciji;
- zaposlenim licima koja domaći poslodavac upućuje na privremeni rad u inostranstvo;
- građanima koji su upućeni po osnovu međunarodne naučne, tehničke i prosvjetno-kulturne saradnje.

Evidenciju iz stava 1 al.1 i 2 ovog člana vodi Zavod, a evidenciju iz stava 1 alineja 3 ovog člana organ, odnosno organizacija nadležna za sprovođenje međunarodnog ugovora o naučnoj, tehničkoj i prosvjetno-kulturnoj saradnji.

Vođenje evidencija

Član 23b

Evidencija o građanima Crne Gore na radu u inostranstvu za pojedinog građanina počinje da se vodi danom njegovog odlaska na rad u inostranstvo, a prestaje danom prijavljivanja povratka sa rada iz inostranstva, penzionisanja, smrti i drugih razloga u skladu sa zakonom.

Obavješćavanje

Član 23c

Agencija i domaći poslodavac dostavljaju Zavodu podatke o licima koja se zapošljavaju, odnosno upućuju u inostranstvo, njihovom broju i strukturi i druge podatke u vezi sa zapošljavanjem i radom u inostranstvu.

Izveštaji iz evidencije o građanima Crne Gore na radu u inostranstvu dostavljaju se polugodišnje Ministarstvu.

V. NADZOR

Nadzorni organ

Član 24

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši organ državne uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim posebnim zakonom.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Kazne za prekršaje

Član 25

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) prijavu potrebe za zapošljavanje kod inostranog poslodavca ne objavi na svojoj oglasnoj tabli, internet stranici i najmanje u dva dnevna štampana medija koji se izdaju u Crnoj Gori (član 6 stav 3);
- 2) poslove posredovanja zapošljavanja u inostranstvu ne obavlja u saradnji sa nadležnim organima države zaposlenja (član 8a alineja 1);
- 3) ugovorom zaključenim sa stranim licem predvidi ustupanje zaposlenih tom ili nekom drugom stranom licu (član 14);
- 4) najkasnije 15 dana prije upućivanja zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo iz člana 13 stav 1 ovog zakona ne obavijesti Ministarstvo da su ispunjeni uslovi za njihovo upućivanje na privremeni rad u inostranstvo (član 17 stav 1);
- 5) određene vidove zaštite zaposlenih (zaštita na radu i minimalna zarada) uredi tako da zaposlenom ne obezbijedi zaštitu koja ne može biti manja od zaštite koja je obezbijedena propisima države u kojoj se radovi izvode (član 18);
- 6) zaposlenom koji je upućen na privremeni rad u inostranstvo na osnovu člana 13 stav 1 ovog zakona ne obezbijedi zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, isključujući dvostruko osiguranje, osim ako zaposleni, odnosno članovi njegove porodice ta prava, prema propisima odnosno države, ne mogu ostvariti i koristiti van njene teritorije (član 19);
- 7) osigura zaposlenog upućenog na rad u državu s kojom postoji zaključen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju bez saglasnosti nadležnog inostranog organa za oslobađanje od primjene propisa o socijalnom osiguranju države zaposlenja (član 20);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 3, 4, 5 i 6 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do šest mjeseci.

VII. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Primjena propisa

Član 26

Građani koji su upućeni na rad u inostranstvo po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona zaštitu prava po osnovu rada u inostranstvu ostvarivaće po tim propisima, do povratka sa rada iz inostranstva.

Stupanje na snagu

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

NAPOMENA IZDAVAČA

Danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama Zakona i drugih propisa zbog ustavne promjene u nazivu države ("Službeni list Crne Gore", br. 73/10), u zakonima i drugim propisima koji su doneseni prije Ustava Crne Gore:

- naziv: "Republika Crna Gora" zamjenjuje se nazivom: "Crna Gora";
- u nazivu državnih i drugih organa i u nazivu pojedinih akata riječ "Republika" briše se;
- naziv: "republički organ uprave" zamjenjuje se nazivom: "organ državne uprave";
- riječ "republički" zamjenjuje se riječju "državni" ili se briše.